

ŠEIMOS IR DARBO DERINIMO PASIRINKIMAS VIEŠAJAME IR PRIVAČIAME SEKTORIUOSE

APKLAUSOS DETALĖS

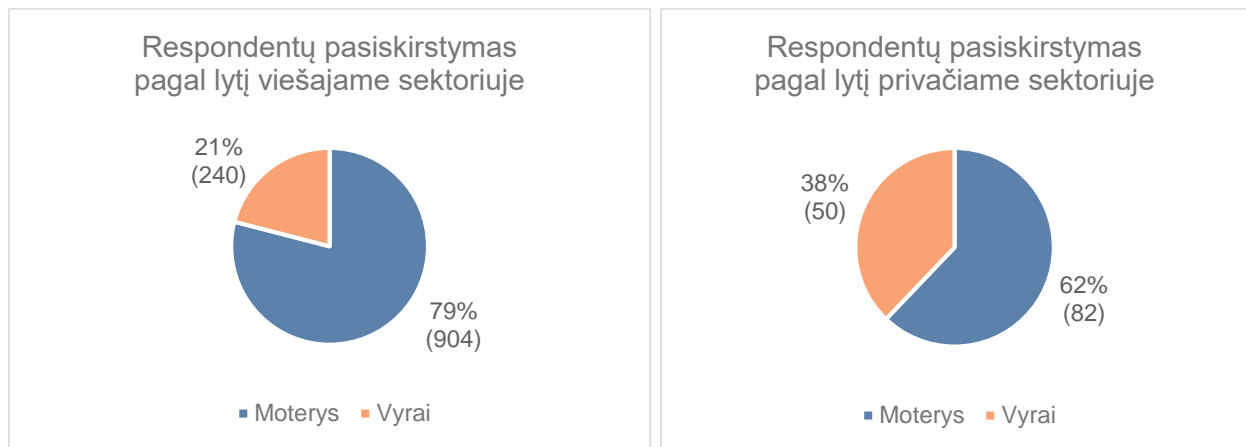
2018 m. balandžio mėn. Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba vykdė ministerijų darbuotojų ir vienos privačios bendrovės apklausą apie tai, kokie veiksniai paskatintų darbuotojus grįžti į darbą pirmaisiais metais po vaiko gimimo.

Apklausoje buvo galima rinktis iš kelių atsakymų variantų ir buvo galima pažymėti daugiau nei vieną variantą arba įrašyti savo variantą. Didžioji dauguma apklausos dalyvių tiek viešajame, tiek privačiame sektoriuose rinkosi daugiau nei vieną atsakymo variantą.

Iš viso gauti 1144 atsakymai iš viešojo sektoriaus darbuotojų ir 132 atsakymai iš privataus sektoriaus darbuotojų.

DEMOGRAFINĖS RESPONDENTŲ CHARAKTERISTIKOS

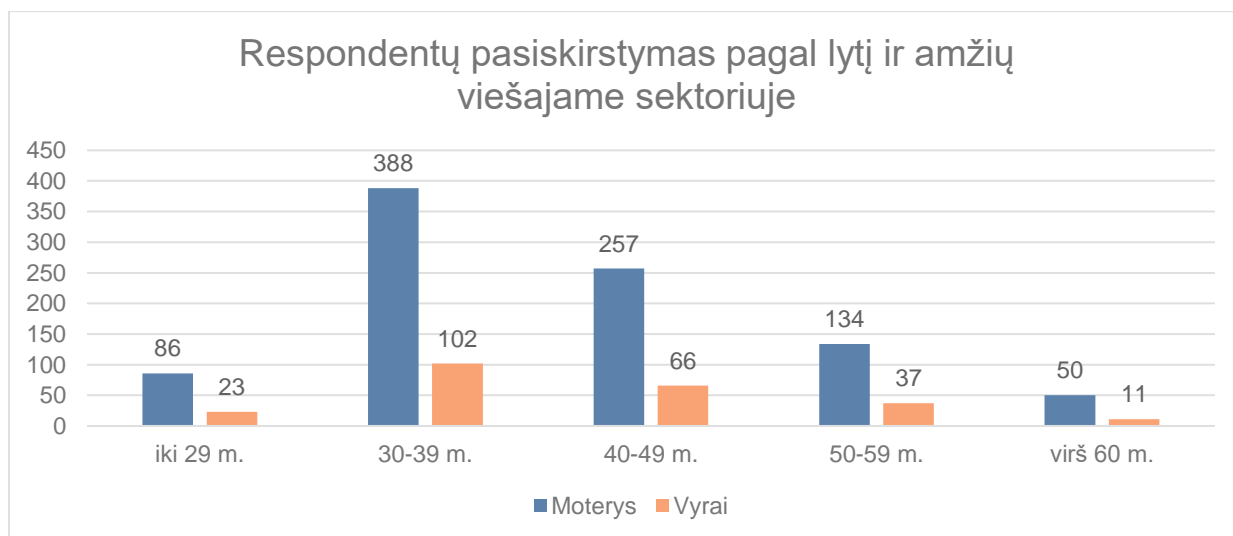
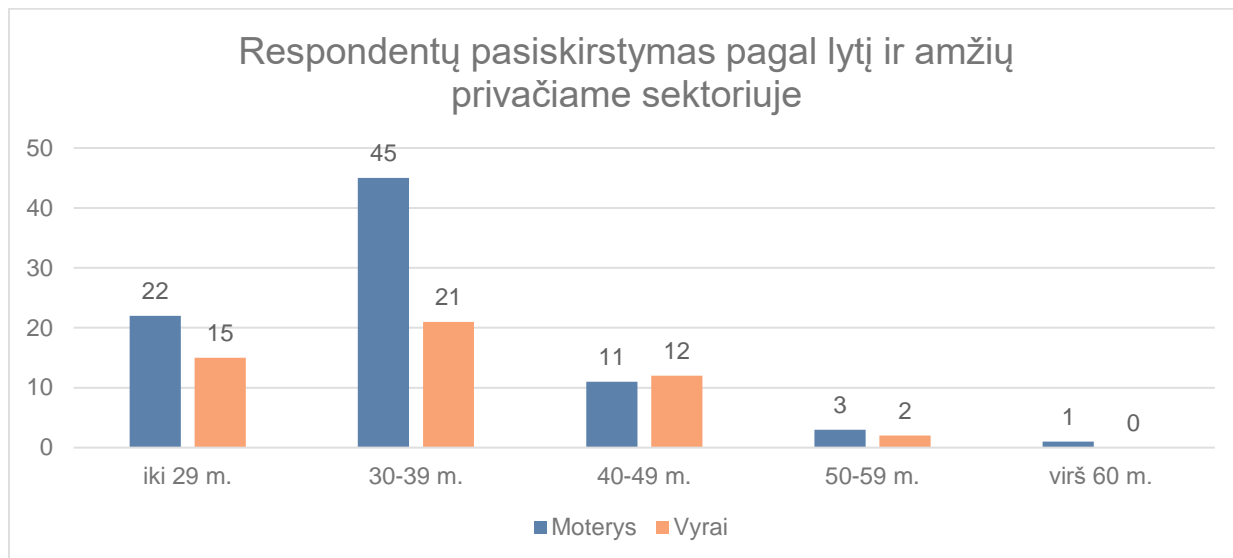
79 proc. atsakiusių viešojo sektoriaus darbuotojų sudarė moterys, 21 proc. – vyrai. Privačiame sektoriuje moterų atsakymai sudarė 62 proc., vyrų – 38 proc.

Pagal amžiaus grupes daugiausia respondentų viešajame sektoriuje buvo 30-39 metų (42 proc.) ir 40-49 m. (28 proc.). Skirtumo pagal amžiaus grupes tarp vyrų ir moterų nebuvo.

30-39 metų darbuotojai privataus sektoriaus respondentų grupėje sudarė pusę visų respondentų. Moterų grupėje 30-39 m. amžiaus respondentų buvo 55 proc., vyrų – 42 proc. 28 proc. respondentų sudarė asmenys iki 29 m. amžiaus, 17 proc. – 40-49 m. amžiaus asmenys. 40-49 m. amžiaus respondentų vyrų procentas buvo du kartus didesnis nei atitinkamos amžiaus grupės moterų procentas. Vyresnių nei 50 metų respondentų buvo labai mažai – 6 asmenys (4 proc.). Viešajame sektoriuje tokio amžiaus asmenų buvo 20 proc.

Pagal demografines atsakiusių charakteristikas viešajam sektoriui būdinga didesnė moterų ir vyresnių nei 50 m. respondentų dalis, privačiam sektoriui – didesnė respondentų iki 29 m. bei respondentų vyrų dalis.

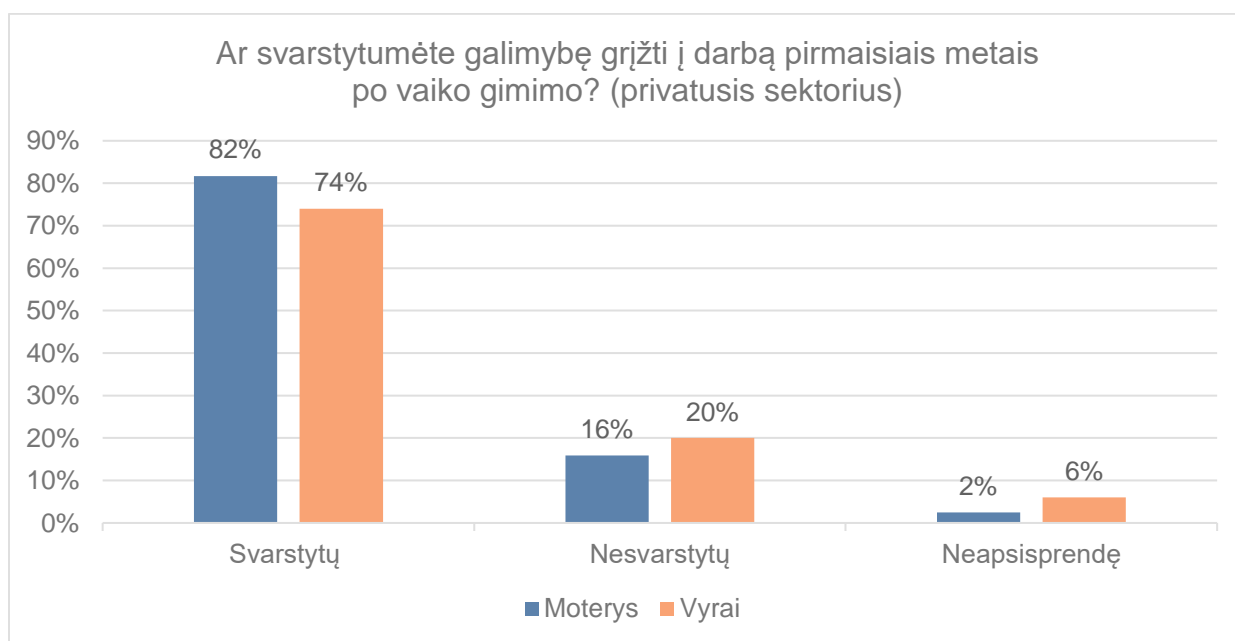
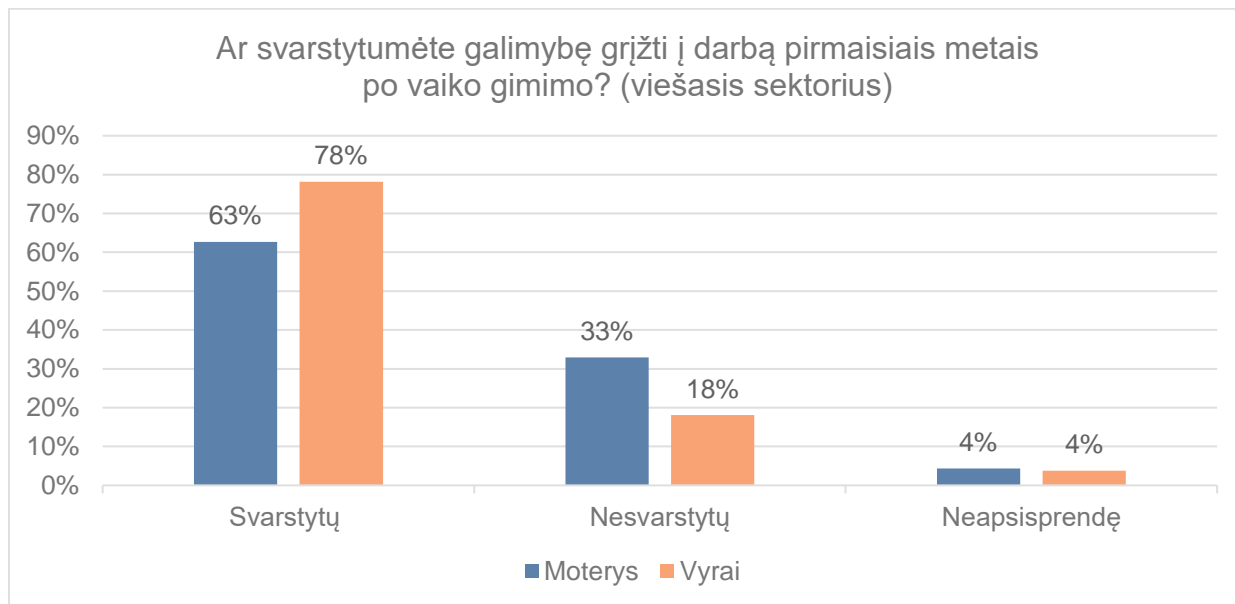

APKLAUSOS REZULTATAI

Respondentų paklausus, ar jie svarstyti galimybę grįžti į darbą pirmaisiais metais po vaiko gimimo, dauguma moterų ir vyrų atsakė teigiamai. 63 proc. apklaustų moterų ir net 78 proc. vyrų, dirbančių viešajame sektoriuje, teigė, kad svarstyti tokią galimybę. Tuo metu privačiame sektoriuje išryškėjo priešinga tendencija – ten apie šią galimybę galvotų daugiau moterų (82 proc.) nei vyrų (74 proc.).

Grįžti į darbą pirmaisiais metais po vaiko gimimo nesvarstyti 33 proc. moterų ir 18 proc. vyrų viešajame sektoriuje, bei 20 proc. vyrų ir 13 proc. moterų privačiame sektoriuje. Viešajame

sektoriuje mažiausiai svarstyčių galimybę grįžti į darbą pirmaisiais metais po vaiko gimimo 50 ir daugiau metų turinčios moterys. Ta pati tendencija matoma tarp vyresnių nei 40 m. vyrų ir moterų privačiame sektoriuje.

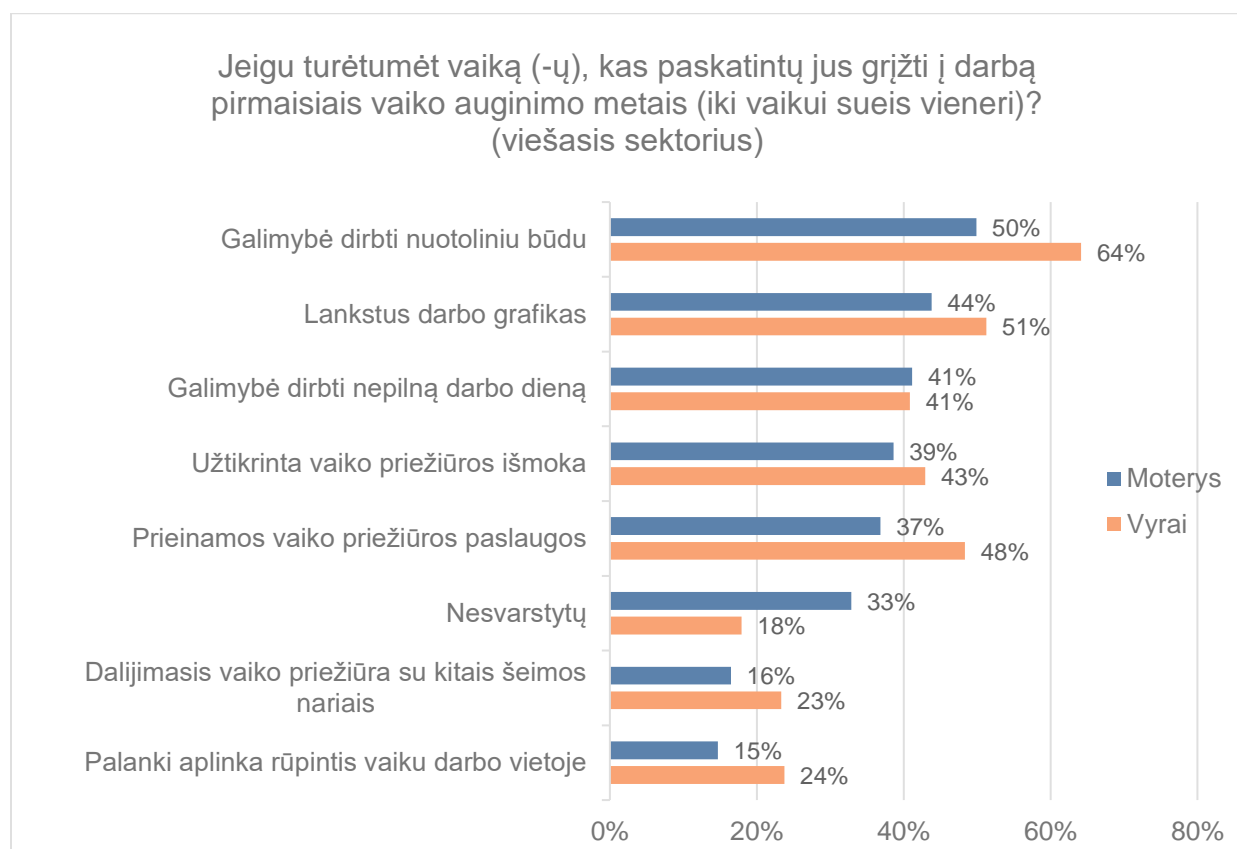

Paklausus, kas paskatintų grįžti į darbą pirmaisiais vaiko auginimo metais (iki vaikai sueis vieneri), daugiausiai respondentų (54 proc.) pažymėjo galimybę dirbti nuotoliniu būdu. Šis atsakymas buvo dažniausiai pasirenkamas tiek vyrų, tiek moterų iš abiejų ekonominių sektorių. Išimtis tik privačiame sektoriuje dirbantys 30-39 m. vyrai, kurie teikė prioritetą kitiems atsakymams. Tiesa, viešajame sektoriuje šį variantą dažniau rinkosi vyrai, o privačiame – moterys.

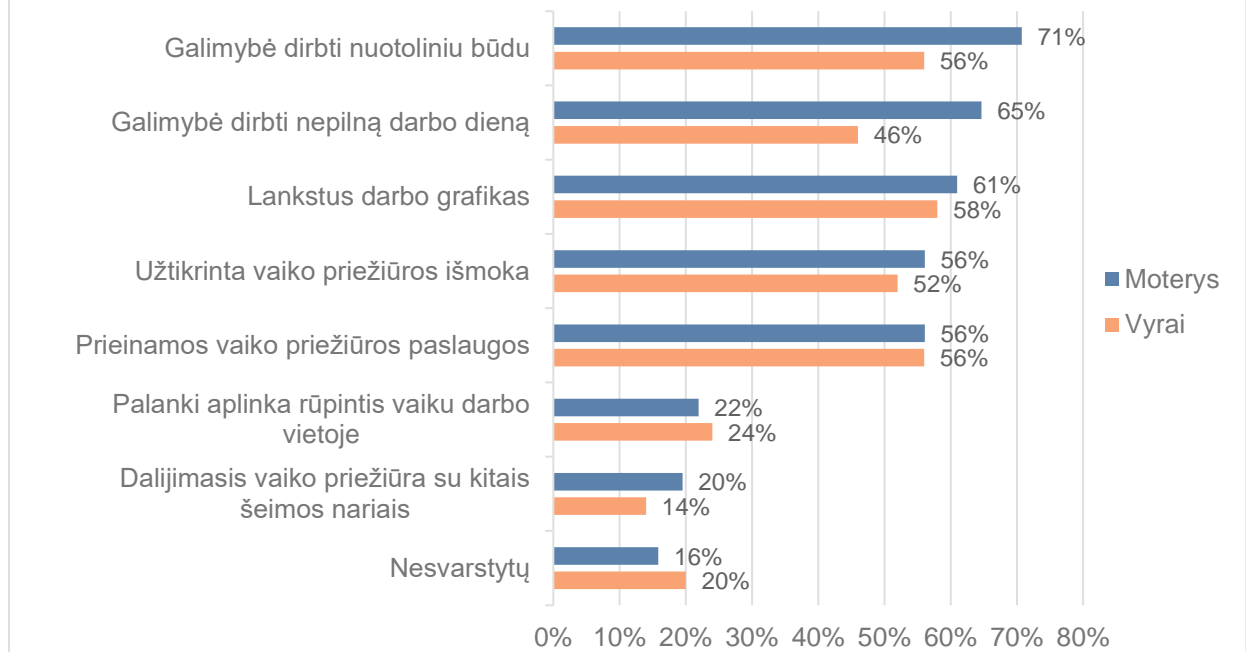
Antras pagal populiarumą atsakymas – lankstus darbo grafikas. Šį variantą rinkosi 47 proc. apklaustųjų. Jo pasirinkime nėra užfiksuota didesnių skirtumų pagal lytis ir amžių viešajame sektoriuje. Privačiame sektoriuje nežymiai daugiau šią paskatą rinkosi jaunesni respondentai. Privataus sektoriaus darbuotojos gerokai dažniau negu jų kolegos vyrai kaip motyvuojantį veiksnį pažymėjo galimybę dirbti nevisą darbo dieną (moterys – 65 proc., vyrai – 46 proc.).

Užtikrinta vaiko priežiūros išmoka, prieinamos vaiko priežiūros paslaugos buvo vienodai aktualios abiejų sektorių, abiejų lyčių ir įvairaus amžiaus respondentams. Gerokai rečiau kaip paskatas respondentai nurodė palankią aplinką rūpintis vaiku darbo vietoje ir dalijimąsi vaiko priežiūra su kitais šeimos nariais.

Dalis respondentų akcentavo vaiko priežiūros paslaugų kokybės problemą, kai kurie nurodė, kad į darbą pirmaisiais metais po vaiko gimimo grįžtų, jei galėtų samdyti ar jiems būtų apmokama vaiko priežiūros paslauga. Kitos priežastys, kurias nurodė respondentai ir kurių nebuvo tyrimo klausimuose, buvo sunki materialinė padėtis (nurodė 3 viešojo ir 1 privataus sektoriaus respondentas), unikali karjeros galimybė ar ženkliai didesnis atlygis, nenoras prarasti įgūdžių.

Jeigu turėtumėt vaiką (-ų), kas paskatintų jus grįžti į darbą
pirmaisiais vaiko auginimo metais (iki vaikui sueis vieneri)?
(privatus sektorius)

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS IŠVADOS

Apklauso duomenys atskleidžia:

- 1) realų darbo ir šeimos derinimo poreikį jau pirmaisiais vaiko auginimo metais;
- 2) aktualumą derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus tiek moterims, tiek vyrams;
- 3) poreikį pasinaudoti tokiomis priemonėmis kaip nuotolinis darbas, lankstus darbo grafikas ir darbas nevisą darbo dieną, kai norima derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus.

Sugrįžimas į darbą pirmaisiais vaiko auginimo metais tėvams tampa vis aktualesnis, todėl svarbu sukurti tokią aplinką ir tokias priemones, kurios leistų darbuotojams sklandžiai derinti darbo ir šeimos įsipareigojimus.